

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 5 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 70 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu

Foaie politică.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.
(Joia apare numărul de Duminică.)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr 12).

Un șir petit prima dată 14 bani, a două-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Sinodul Arhidiecezan.

Avem o zi mohorâtă de primăvară. Deputații se adună încet la slujba dumnezeiască, ce aduce asupra lor suflarea nevăzută a Duhului Sfânt. Nici o emoție nu le atinge sufletul. Vezi, parecă, în aceste clipe de sbucium oglindindu-se pe fața fiecăruia seriozitatea profundă a vremilor, prin cari trecem.

După terminarea sfintei liturgii o deputație alcătuită din cei mai de seamă deputați ai sinodului conduc pe venerabilul vicar al văduvitei arhidieceze la scaunul prezidențial. Pășind maiestos, cu gândul la opera marelui său învățător, care a ajuns o *amintire* din trecut, arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu deschide această sesiune a sinodului arhidiecezan. Cuvântul său clar și sonor, simplu și plin de înțesuri adânci pătrunde în inima acelor, pe cari i-a luminat puterea Duhului Sfânt. După aceasta cuvântare de deschidere, primită cu aprobări generale, s'au ales comisiile sinodului, s'au împărțit actele și agendele, s'a stabilit, că Marți, la orele 9 se ține cea dintâi ședință meritorică.

Cuvântarea de deschidere e următoarea:

Hristos a înviat!

Prea Stimaților Domni Deputați!

În cuvântarea, cu care am onoarea a deschide sesiunea Sinodului arhidiecezan din acest an, mi-se impune trista datorie a notifica la locul întâi trecerea la cele eterne a vrednicului nostru Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*, întâmplată în ziua de 21 Ianuarie a. c. Biserica din mitropolia noastră și îndeosebi preoțimea și credincioșii noștri din Arhidieceză prin acest eveniment fiind dureros atinși, sau îmbrăcat haină de doliu și jelesc cu multă întristare, pentru că au pierdut pe preabunul său părinte sufletesc, pe înțeleptul, neobositul cap și conducător al bisericii, care cu distincțiile sale calități sufletești a cărmuit biserica ca episcop și apoi ca

Mitropolit într'un șir frumos de ani, precum la puțini arhieriei le este orânduit dela Dumnezeu.

Mitropolitul *Ioan Meșianu*, prin spiritul său de inițiativă, prin stăruința de fier și laboriozitate admirabilă, a creat pentru biserică mai multe instituții de mare folos în propășirea culturală a poporului român ortodox.

El a ridicat prin puterea cuvântului simțul bisericesc și religios, dând exemplu viu și cu fapta despre acestea virtuți creștinești. Iară față de factorii din afară a știut cu înțelepciune și tact, să țină cumpăna moderațiunii, după cum au pretins interesele bisericești.

Mitropolitul *Ioan Meșianu* și-a asigurat un nume nemuritor și istoria bisericii noastre va înregistra cu laudă numele lui. Vă rog dară, ca și din parte-ne, cari am fost martori ai faptelor și nizuintelor nobile ale adormitului în Domnul, să onorăm memoria lui prin ridicare zicând: „în veci pomenirea lui”.

În îngrijorarea ce cuprinde sufletele noastre pentru soarta bisericii, să ne punem nădejdea în Dumnezeu, mulțumindu-i mai întâi, căci în trecut a apărut și scutit biserica noastră, dăruindu-i buni și distinși conducători, apoi rugându-l, ca și în viitor să o ferească de tot răul, spre mărirea numelui Lui și spre binele și fericirea credincioșilor. Să sperăm, că factorul chemat după statutul organic, congresul nostru național-bisericesc, luminat de Duhul Sfânt, va păși cu trezvie și sfințenie la îndeplinirea celui mai însemnat act în constituția bisericii noastre, care este alegerea Arhiepiscopului-Mitropolit, ca astfel biserica noastră să iasă din starea excepțională de astăzi și să ajungă în cel mai scurt timp în stare normală, având pe Arhiepiscopul și Mitropolitul său în frunte la conducere.

În ce privește lucrările, cu care Venerabilul sinod va avea a se ocupa

și a le rezolvi în sesiunea actuală, acelea se vor cunoaște din rapoartele generale și speciale ale Consistorului arhidiecezan, din aceste rapoarte se va vedea, că pe lângă toate împrejurările grele, în cari trăim astăzi, activitatea bisericească în Arhidieceză a decurs în mod normal cu excepțiunea cauzei școlare, care a suferit din cauza războiului, fiind chemați un număr însemnat de învățători pe câmpul de luptă, pentru a-și împlini datoria către tron și patrie.

Între obiectele ce se aștern cu raport special, țin a face amintire deosebită despre colecta pentru înființarea unui Orfelinat de copii orfani rămași după cei căzuți în războiul mondial. Rezultatul surprinzător de favorabil, la care am ajuns în timpul relativ scurt dela deschiderea colectei, ne încredințează, că ideea acestei instituțiuni culturale filantropice s'a dat la timp oportun; de aceea a și fost îmbrățișat în toate părțile cu inimă caldă.

Timpurile grele de astăzi și mai ales starea excepțională a bisericii noastre, lipsită de capul și conducătorul ei aduce cu sine, că dacă în timpuri normale P. O. Domni deputați sinodali au fost totdeauna la înălțimea misiunii lor, cu atât mai vădit astăzi se vor nizu a contribui cu cunoștințele lor, cu toată sinceritatea și obiectivitatea la pertractarea și regularea cât mai fericită a agendelor sinodale.

Cu nădejdea în Dumnezeu, că ne va lumina și ne va ajuta în gândurile noastre bune, declar ședința de astăzi și cu ea sesiunea sinodală din acest an de deschisă.

Singura chestiune, care ar fi dat prilej la discuții neplăcute, ar fi fost în ședința dintâi alegerea unui substitut de președinte, în cazul, că I. P. C. Sa Arhimandritul Pușcariu nu ar fi putut conduce într'una sinodul, din cauză de boală. Printr'o înțelegere cuminte s'a înlăturat însă discuția și rezolvirea acestei chestiuni.

Din România.

Darul regelui României pentru săraci.

M. S. Regele Ferdinand a adresat d-lui Ion C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, următoarea scrisoare:

Scumpul Meu Președinte al Consiliului.

In aceste vremuri deosebit de grele, gândul Meu se îndreaptă și către acei cari sufăr de marea scumpire a traiului, fără a putea fi îndestulători înlesniți de budgetul Statului, astăzi prea împovorat.

In dorința de a contribui la alinarea acestor suferințe, la care sunt sigur că nimeni dintre cei avuți nu va rămânea nepăsător, am hotărât a dăruia suma de lei 1.250.000 spre a se împărți celor mai crud loviți și mai ales populațiunei orașelor țării — cea mai atinsă prin scumpetea mereu crescândă a chiriilor și a celor mai neapărate lucruri trebuincioase traiului — și care cred că merită ajutorarea noastră pe o scară mai întinsă.

V'ași fi foarte recunoscător, scumpul Meu președinte al consiliului, să-Mi dați părerea domniei-Voastre asupra modului ce vi se pare mai nimerit pentru ca acest ajutor să ușureze într'adevăr soarta celor obidiți și mai vrednici de compătımirea noastră.

Regina și copii noștri vor simți o mare mulțumire sufletească de a se asocia și Ei la această faptă de ajutorare reciprocă luând parte la împărțirea ajutoarelor.

Cu acest prilej vă reînnoiesc, scumpul Meu președinte al consiliului, încredințarea sincerei și statornicei Mele afecțiuni.

Ferdinand.

București, Aprilie 1916

Inchiderea sesiunii parlamentare

Cetim în ziarul guvernamental „Vitorul“:

Dacă sesiunile istorice își măsoară importanța după extinderea elocvenții desfășurate dela înălțimea tribunei parlamentare sesiunea închisă acum nu va putea fi socotită între cele mai importante din istoria parlamentarismului român.

Dar dacă e vorba de o operă pozitivă realizată, de atitudinea față de cel mai mare eveniment din istoria contemporană a omenirii, sesiunea închisă acum este dintre acele cari vor însemna odată în istoria noastră politică.

Opera realizată în această sesiune poate fi rezumată în menținerea unei cât mai apropiată de cea normală a vieții noastre interne și în veghierea atentă asupra desfășurării evenimentelor din afară, pentru ca, cu încredere în distinele neamului nostru, să fim gata în orice moment să luăm apărarea marilor noastre interese. Pentru aceasta nici o jertfă nu a fost cruțată ca să se intensifice puterile noastre până la limita lor superioară, chezășia cea mai sigură a încrederii de care avem nevoie.

Legile financiare și economice cari au fost făcute în această sesiune, au dat Statului și populațiunii noastre mijloace ca să înfrunte criza generală prin care trecem și au contribuit la menținerea aceluși calm și acelei încrederi, fără de care nimic temeinic nu se poate nici nădăjdui, nici înfăptui.

Printr'o înțeleaptă regulamentare a comerțului nostru extern, am fost puși în măsură să valorificăm bogățiile noastre, să satisfacem o parte din nevoile importului nostru, în cele mai grele împrejurări economice

și politice în care s'a găsit vreodată colțul sudestic al Europei.

Prin înfăptuiri pozitive, cât și prin rezistența tot atât de utilă, sesiunea care s'a închis s'a adaptat marilor cerințe istorice ale momentelor de acum.

Opoziția nu mai poate influența hotărârile guvernului Brătianu.

Sub titlul „E prea târziu“ directorul „Adevărului“ d. Const. Mille, publică în acest ziar un articol prim în care și manifestă amărăciunea și decepțiunea lui față de șovăirile și svârcolirile opoziției războinice, din care face și dânsul parte. Iată ce spune d. Mille:

La spartul târgului, când Camerele se închideau, opoziția s'a deșteptat din somn și a văzut că atingerea prea de aproape cu guvernul este compromițător, și s'a retras din diferite comisiuni, în care fusese pusă. Opoziția nu avea ce să caute în aceste comisiuni, căci trebuie să-și dea seamă, că aceste numiri erau făcute, pentru a o face solidară cu actele guvernului. Dar acum este prea târziu pentru a se lua de gât cu guvernul în chestia externă. Țara nu mai crede capabilă opoziția să influențeze asupra unor stări a lucrurilor. N'o crede în stare, să determine guvernul să facă altfel de cum vrea. Opoziția a procedat prea subțire; de atâtea ori a făcut mișcări, apoi s'a oprit. La deschiderea parlamentului, opoziția a luat o atitudine războinică și față de rege și față de guvern. Dar a doua zi, deziluzie, A reînceput mersul normal al lucrurilor.

Pentru ce s'a făcut manifestarea dela Cameră, dacă nu era să fie urmată de alte manifestări. Azi opoziția se manifestează retrăgând guvernului încrederea. Dar opoziția nu mai poate înfrunza atitudinea guvernului. E iarăși o manifestare zadarnică, o svîrcolire de muribund, și atâta tot.

DEPEȘI

Germania și România

București.— D. Hagi Teodorache, președintele Camerei de comerț din București se exprimă astfel în ziarul „Naționalul“ asupra acordului României încheiat cu Germania:

— România a trebuit să realizeze acest acord comercial, deoarece industria nedezvoltată a României nu poate să provadă țara cu toate articolele necesare. Din cauza aceasta s'a produs scumpetea cea mare. In Germania putem afla tot ce ne trebuie și asta pe drumul cel mai scurt. In schimb dăm cereale, lemne, petrol, tot produse de care dispunem cu prisosință. In asemenea împrejurări a fost firesc, că am încheiat convenția cu Germania.

La întrebarea, dacă această convenție are și tendință politică, d. Hagi Teodorache a răspuns:

— In chestiile diplomatice nu sunt inițiat, dar după părerea mea personală, pot afirma că acest acord are numai caracter comercial.

Grecia nu lasă să treacă trupe sârbești.

Berlin. — Ziarele de aci anunță din Atena:

Speranța de a se aplană conflictul între Ententa și Grecia prin concesii reciproce s'a dovedit a fi neîntemeiată. Guvernul grec se arată absolut hotărât să respingă și nouile propuneri ale Ententei, anume

ca trupele sârbești din Corfu să nu fie transportate prin Pireu și Atena, ci printr'o localitate la nord de golful de Corint, dela Itea, pe jos până la Brale sau dela altă stație a liniei ferate Atena-Iarissa, și apoi cu trenul spre Catherini.

Ambasadorul sârb a stăruit foarte mult la prim-ministrul Sculudis, ca cererile Ententei în chestia transportului trupelor sârbești să fie satisfăcute, referindu-se la amiciția sârbo-grecă și la principiile de unitate.

Prim ministrul grec, Sculudis, a declarat că refuzul lui e categoric. Ambasadorul francez prezentându-se în audiența la regele Constantin, a spus că Ententa stăruie în cererea ei de a se permite trecerea trupelor sârbești prin Grecia. Marți a fost ambasadorul rus, Mercuri cel italian la Sculudis, pentru a sprijini cererea sârbo-franco-engleză. Dar și acestora prim ministrul grec a răspuns că o trecere a trupelor sârbești prin Grecia e cu neputință.

Ziarele guvernamentale grecești afirmă că Ententa prin trecerea trupelor sârbești prin Grecia, are intenția să provoace tulburări interne în Grecia, și să ocupe importante porturi grecești.

— „Frankfurter Zeitung“ află din Atena, că prim ministrul grec Sculudis ar fi amenințat să arunce toate liniile ferate grecești în aer, în cazul când Ententa va stăruia ca trupele sârbești să treacă prin Grecia.

Revoluția din Irlandă.

Răscoala Irlandezilor preocupă și acum guvernul englez. In Dublin se luptă la 120.000 de răsculași împotriva guvernului. Toți răsculașii au arme și sunt bine instruați, așa înât Englezii trebuie să trimită trupe regale împotriva lor. După telegramele cele mai noi răscoala s'a întins în mai multe părți și ciocnirile sângeroase n'au încetat încă. Generalul Maxwell cu numeroase trupe a plecat în Irlanda, ca să potolească revoluția.

Episcopul din Kesington a spus în predica ținută în Vinerea mare, că Anglia a stat în August 1914 înaintea eruperii unei război civil, și numai izbucnirea războiului mondial a delăturat această primejdie, căci ura de clase ajunsese atunci punctul de culminare amenințând viața națională britanică.

Geneva. — Ziarele franceze anunță din Londra:

Cu toate că trupele guvernului au reușit să fie stăpâne pe situație la Dublin, totuși e fapt că rebelii țin ocupate încă gările, centrul orașului, străzile principale și dispun de poziții puternice. — E de așteptat încă luptă foarte sângeroasă la Dublin.

După o știre a ziarului „Nouliste din Londra, situația din Irlanda e încă foarte gravă.

In jur de Dublin în localitățile Lusk, Swords, Ardee și Louth au izbucnit grave turburări.

Berlin. — Ziarul „Kölnische Zeitung“ anunță: Ediția pariziană al ziarului „Newyork Herald“ află că lordul Kitchener a fost numit vicerege al Irlandei cu puteri discreționare.

Armata engleză din Kut-el-Amara s'a predat.

Budapesta. — Armata engleză încurajată la Kut-el-Amara a fost silită a se predea asediatorilor viteji turci. Numărul prizonierilor e mai mare de 13.000.

Prin aceea trupa engleză trinisă spre Bagdad, încă în Decembrie, anul trecut a

trebuie să se predeie. Înainte de a face aceasta generalul englez Townsend, a oferit Turcilor un milion de funți sterligi, dacă îi lasă să se retragă nevătămați, ceea ce, bine înțeles Turcii au respins de-ale îngădui.

Conflictul germano-american.

Haga. — Lipsa de știri despre criza germano-americană e tălmăcită în diferite chipuri. Unii văd în aceasta motive de liniștire, pe când alții cred, că tocmai lipsa unor încercări dovedește, că deasădată Wilson și-a spus ultimul cuvânt.

Frankfurt. — »Frankfurter Zeitung« anunță din New-York: Deputatul Mann conducătorul opoziției în camera reprezentanților, a ținut un nou discurs în contra războiului și a ruperii relațiilor diplomatice germano-americe. Camera l'a aplaudat.

Correspondentul vienez al ziarului »Pester Lloyd« este informat că plecarea ambasadorului american Gerard în cartierul general german este considerată ca un simptom, că atât în America ca și în Germania se depun silințe pentru a găsi o eșire din situația critică provocată de nota americană.

O telegramă din Berlin comunică, că secretarul de stat la departamentul marinei von Capelle, a plecat în cartierul general german pentru a face raport Împăratului Wilhelm despre chestiunile dela ordinea zilei.

»Berliner Tageblatt« află că răspunsul Germaniei la nota americană a fost fixat în trăsături generale. Prin urmare se crede, că răspunsul Germaniei se va putea prezenta la Washington în primele zile ale săptămânii viitoare.

Țări vrednice.

— Olanda —

În zilele noastre răsărânte cetim multe știri despre Olanda și despre pregătirile ei de războiu. Am citit nenumărate știri despre ocuparea Belgiei din partea Germanilor. Cetim despre Danemarca. Despre țările scandinave: Suedia și Norvegia. Despre Finlanda. Și despre altele.

Dacă războiul crâncen de azi are o miie de părți rele, poate avea și 99 de părți bune. O parte folositoare poate fi faptul, că oamenii noștri învață a cunoaște țări și popoare. Oameni scoși din toate văgăunile munților dela noi cutreeră azi văile și munții Serbiei, Bosniei, Herzegovinei, Muntelui negru, Albaniei mai strașnic decât toți turiștii vremilor de pace. Cutreeră plaiurile Bucovinei, Galiției, Poloniei. Cutreeră litoralul Adriaticii, Istria, Carintia, Tirolul și toate provinciile austriace până în Bohemia și Moravia. Ajung pe la Don, patria Cazacilor. Ajung în colțuri depărtate ale Rusiei europene. Ajung în Asia, până la Turkestan și Siberia de răsărit.

Pe timpuri de pace, cui i-ar fi venit în minte să străbată în lung și în lat atâta lume?

Războiul lărgeste deci cunoștințele geografice. Țăranul nostru își plânge năcazul din Iaroslau și Oslăvița, ca și dela Doberdo și Tolmina, ca și din spitalul siberian, unde are mare noroc cu »doftorița de muscan«, care »la toți le zice pan«.

Nu e dar nepotrivit să vorbim de țări culte, cari deocamdată nu stau în războiu (țări neutrale) și de unele țări cari au fost imbrâncite în învălmășeală.

Olanda.

E țărișoară mică în Marea Nordului, Germania și Belgia. Abia are o întindere de 33.000 km. pătrați, adică mai mică decât Croația și Slavonia, mai mică decât Transilvania. Dar are colonii în întindere de peste 2 milioane kilometri pătrați.

Pământul țărișoarei e șes. În parte, zace mai jos decât suprafața mării. Ar putea fi deci acoperit de apă, dacă Olandezii nu s-ar fi apărat cu diguri uriașe (iezituri din pământ, piatră și beton) la marginea mării. Dar cu puțină osteneală, prin ieziturile aceste se pot deschide anumite porțițe: apa năvălește înlăuntru și o bună parte din țară ajunge sub apă. Iată un mijloc de apărare la care cugetau și cugetă Olandezii, dacă ceva dușmani le-ar încălca țărișoara, îi vor năpădi cu apa Mării Nordului.

Peste tot Olanda este o țară, unde nu vei afla nici un petec de pământ, care să nu fie lucrat și prelucrat de mâna și hărnicia omului. Regulate sunt fluviile, râurile, văile și pâraele. Legate sunt prin numeroase canale foarte dese. Navigația (cărăbieritul) pe fluviile Scheldă, Maas și Renul cu cele trei brațe, apoi pe canalele pe lacul Zuider și pe toate mările pământului — e foarte dezvoltată. Pământul nu e tocmai roditor, dar e bine lucrat. Produce săcară, păstăioase, în. sfeclă și tăbac. Dar din capul locului legume și flori.

Întreaga Olanda e grădina și florii. Păduri și lemne nu prea are. Dar cultura vitelor și lăptăriile sunt înfloritoare. Vacile olandeze sunt cunoscute pretutindeni. Tot astfel găinile olandeze. Apoi cazul de Alkmaar și Edam. Intinsele câmpii cu flori sunt prielnice albinăritului, care se cultivă pretutindeni.

Cu toate că țărișoara e numai cu ceva mai mare decât a cincii parte din teritoriul României, totuș numărul locuitorilor Olandei e aproape cât al României. În număr rotund 7 milioane de suflete. De aici putem vedea hărnicia și deșteptăciunea Olandezului față de a țărănimii oropsite din România. Poporul olandez e bine crescut prin școală, stăruiitor, muncitor, cruțător, de curățenie proverbială. Cât de îndărăpt e poporul românesc. Olanda e țară de agricultură rațională, de fabrici și ateliere, de drumuri de fer și navigație, de hărnicie și negoț. Cât de îndărăpt a rămas România cu agricultura-i din moși-strămoși, cu industria nedezvoltată, cu negoț-ei neînsemnat și acaparată în mare parte de streini! De aici ne putem explica faptul că în mica Olandă pot trăi bine și mulțămii tot atâția locuitori ca pe pământul cel bun și de cinci-ori așa de mare al României.

Sunt renumite orașele olandeze: Amsterdam, capitala țării, numită și Veneția nordului, se află la marginea lacului Zuider. Aici sunt cele dintâi ateliere pentru lustruirea diamantelor. Haga e cunoscută din multe congrese de pace, ce s'au ținut aici. Haarlem, cu grădinărie minunată. Rotterdam, cu negoț întins spre toate părțile lumii. Seida și Utrecht cu universități vestite.

Războiul a cuprins multe țări și poate va mai cuprinde. Ar fi păcat să fie cuprinsă, și Olanda, să fie încălcate minunatele ei grădini, să fie distruse orașele ei, să fie mardărită curățenia ei. Adevărat, că ea nu iubeste pe Germani, nici pe Englezi, ci mai degrabă pe Francezi. Dar până acuma și-a păstrat liniștea, cu arma la picior, strâmtorată între ciocan și nicovală (Germania și

Anglia). Poate mai bine o nimeria dacă dela începutul războiului încheia alianță cu celelalte țări neutrale: Suedia, Norvegia, Spania, Grecia, România, Elveția etc. Astăzi nu ar fi așa de îngrijorată. Ba, poate nu am avea nici războiu. S'ar fi încheiat pacea de mult.

(Va urma). Gavril Todica.

Alegerea de Mitropolit.

Ziarul »Budapesti Hirlap«, organul guvernului din Budapesta, în numărul său din 30 Aprilie st. n. publică un articol mai lung dat din Arad, în care se nizește să dea o orientare istorică cetitorilor săi asupra chestiunii dela ordinea zilei, care interesează biserica ortodoxă, adică alegerea de mitropolit.

»După ce se va sfârși războiul«, zice »Budapesti Hirlap«, »trebuie fără îndoială să se stabilească o armonie sufletească, între poporul român și maghiar. Războiul mondial a schimbat în mod radical multe lucruri. A dovedit limpede, că s'au înșelat aceia, cari au atribuit agitațiile unor ultraiști fără de conștiință, părții sentimentale a sufletului poporului românesc, pecând de altă parte e sigur, că și în politica națională a Românilor se vor produce însemnate schimbări. În aceste împrejurări, când viitorul impune probleme nouă, prezintă o îndoială importantă faptul, că în scaunul mitropolitan trebuie să ajungă o astfel de persoană, care va fi în stare să ducă rol conducător în viața politică a poporului românesc și s'o îndrumeze așa cum trebuie.

Viitorul mitropolit trebuie să aibă toate acele însușiri, cari să poată trezi în cercurile politice ungurești și în opinia publică maghiară deplină încredere. Aceasta trebuie să se facă atât în interesul ungarimeii cât și al Românilor, deoarece dacă s'ar așeza acum în scaunul mitropolitan o persoană fără coloane și neutrală, a cărui viață din punct de vedere politic prezintă o *carta bianca*, am fi supuși nu nou ca alți oameni fără răspundere, să ia conducerea, și faptul acesta ar produce din nou neîncredere și resentiment.

E bine că cunoaștem intențiile guvernului, al căror exponent este azi organul, iar mâine, cine știe, poate omul său!

Informațiuni

Sibiu. 1 Maiu n.

Sărbătoarea muncii.

Trist și serios s'au avântat în slavă zorii zilei de 'ntâi Maiu. Cântecele fanfarelor, cari treziau odinioară ochii plini de somn și lăncezi ai palidelor doamne în molatece budoare, au amuțit de mult. Ca o chemare profundă spre alte nizuinți, spre alte ideale, în zorile pline de sânge mugește tunul. Și-acelora ce odinioară le sunau în urechi amețitoarele cuvinte de vraje ale unor delicii străine și necunoscute, vremurile sobre și de oțel, le spun:

„I-aud par'că prin noapte cum pe sub geam [imi trec, Aud cum trec prin ploaie cu pasul stins și sec Văd mâinile lor negre, văd bluzele lor rupte Și 'nțeleg durerea, Durerea uriașă a astor mute lupte...“

Și cum se duc pe stadă prin dreptul porții
[mele,
Văd în războiul mare, văd masele enorme.
Cum schimbă ale robiei apăsătoare forme
Prin fluvii largi de sânge, sub roșii drapele".
(Cotruș).

* * *

Intâi Maiu! Serbătoare a muncii
și-a înfrățirii belșugului tău! Părăsit
îți este astăzi templul, în încăperile
cărui erau întronate roșiile tale dra-
pele! Vor putea oare, ca idealele tale,
cari au fost înăbușite în valuri de
sânge să renască iar ca paserea Phö-
nix, din propria-i cenușe?

Cât se cheltuiește pe zi pentru răz-
boi? Ziarul francez „L'Ouvreur” publică un
articol al lui G. Téry, în care acest eco-
nomist arată ce risipă zilnică de bani se face
pentru actualul măcel.

Statele Înțelegerii cheltuiesc zilnic:

Anglia 125.000.000 lei; Franța 81.000.000
lei; Rusia 62.000.000 lei; Italia 37.500.000 lei.
Total 306.250.000 lei.

În acest total nu sunt cuprinse chel-
tuelile considerabile ale Alianțelor Înțelege-
rii: nu figurează apoi nici sumele vărsate
de către colonii (Canada, Australia, Noua
Zelanda etc.), deci suma totală trebuie să fie
cu mult mai mare.

Imperiile centrale și alianții lor chel-
tuesc zilnic:

Germania 87.500.000 lei; Austria, Bul-
garia, Turcia, 62 mil. 500.000 lei.
Total 150.000.000 lei.

Alianții cheltuiesc deci mai mult ca
îndoit.

După evaluările ziarului englez „Daily
Mail”, cheltuelile totale ale adversarilor se
vor ridica — dacă presupunem că războiul
se termină vara aceasta, la 13.375 miliarde
pentru Alianți și 8625 miliarde pentru Puterile
centrale.

Înțelegerea a cheltuit până acum 69
la sută din totalul evaluat; iar puterile cen-
trale numai 31 la sută.

D. Gus-tave Téry își termină articolul
său („Ouvre”, 27 Martie, 1916) cu aceste
cuvinte:

„Războiul ne costă deja până acum
213 miliarde lei și nu e încă terminat. Cine
vă vindeca dureroasele lui urmări? E tim-
pul ca să ne gândim serios la acest lucru.

Numărul invalizilor din Ungaria. Mi-
nistrul președinte contele Tisza a declarat că
numărul constatat al invalizilor ce se află
acuma în Ungaria e de 29.000 de oameni.
În Budapesta se află 4 institute cu 4500 de
invalizi, tot un astfel de institut s'o înființat
în Presburg și alte institute sunt în clădire
în Cluj și Cașovia. Aproape jumătatea inva-
lizilor este tămăduita, cealaltă parte își poate
câștiga deja pâinea lor. Cea mai mare parte
a invalizilor este instruită pentru lucrări in-
dustriale; pentru vara viitoare este intenți-
onată înființarea de cursuri agricole în nu-
măr mai mare.

Reprezentăție de copii. Duminică în
30 Aprilie st. n. am avut prilejul să asistăm
la reprezentanța de copii, dată în favorul „or-
felinatului românesc” ce se va înființa în
Sibiiu, de o trupă de artiști în miniatură.
Băieți și fetițe, generația de mâne a zorilor
unei noi vieți ce va veni, au defilat într-un
magic clar-obscur greu de mireasmă de
roze și petunii, cu toate acele naive mișcări
de grație și danțuri fantezii, cari ne-au vrăjit.
A fost totuși uneori parecă prea lungă acea-
stă visare de opiu și parfum. Reprezentăția
a ținut peste trei ore. Felicităm deci pe d-na
Eugenia Tordășianu, profesoară la școala
„Asociației”, care a avut această nobilă in-
spirație și dragoste de lumea celor mici, pu-
nându-i cu atâta zel în serviciul aceloră din-
tre soții lor, ai căror sărmani tați și au jert-
fit sângele pentru patrie. Ținem să spunem
între altele că *prologul* rostit de eleva Mi-
oara Tordășianu cu atât înțeles și putere de
expresie, este scris de d-l I. Broșu. S'au mai
disting prin pășirea lor sigură și dragălașe,
elevii I. Smighelschi, Zeno Proca și Zeno Oprea
apoi grațioasele fetițe Irina Stan, Lia Popo-
vici, Smighelschi. Dacă nu-i putem pe toți
înșirui cu toată dragostea, de care suntem

cuprinși, este greșala aranjatorilor, cari au
uitat să tipărească numele lor în programă.
În loja de onoare, am observat cu o deose-
bită satisfacție, pe Ex. Sa d-l general Victor
Njegovan, care a manifestat un interes așa
de viu pentru prestațiile micilor noștri ostași.
Această reprezentăție se va repeta Sâmbătă
în 6 Mai st. n. în aceleași condiții.

Averea națională a Franței și a Germa-
niei. După un studiu apărut de curând averea
aceasta națională a Franței a fost evaluată,
înainte de războiu, la peste 285 miliarde, din
care 110 miliarde hârtii de valoare, 67 mili-
arde funciar rural și alte 67 urban, iar res-
tul în industrii, economii, etc.

Până în Ianuarie 1916 Franța cheltui-
se vre'o 20 de miliarde pentru actualul războiu,
deci peste 7 la sută din averea ei națională.

Averea națională a Germaniei e so-
cotită la peste 350 miliarde. Cum imperiul
german a contractat până acum vre'o 40 mi-
liarde pentru războiu a angajat deci vr'o 12
la sută din totalul averii naționale.

Subscrierea la al patrulea împrumut
de războiu la corporațiunea Industrială a
dat deja un rezultat îmbucurător. Până Luni
1 Mai s'a subscris din partea membrilor cor-
porațiunei și a lucrătorilor lor deja suma de
9900 cor. premergând cu pilda laudabilă
membrii reprezentanței corporațiunei. Marea
mulțime a subscrierilor stă bine înțeles în
perspectivă.

Recomandăm și cu ocaziunea aceasta
ca subscrierile să nu să lasă pentru momentul
din urmă, pentru că, după coperință, atunci
aglomerația e de regulă mare și cei ce de-
resc a subscrie pierd mai mult timp.

Prima perioadă de subscripție expiră la
5. Mai la 10 ore a. m. După acest termen
conform dispozițiilor oficioase se scumpește
prețul subscripțiilor cu 30 fileri de 100 co-
roane nominal.

Să recomandă deci ca subscrierile să
se facă cât mai îngrabă.

Că ce resunet a produs acțiunea acea-
sta pornită din partea corporațiunei să poate
vedea și din zărele din capitală, cari adu-
când elogii acestei inițiative îndeamnă și ce-
lelalte corporațiuni similare a proceda astfel.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș
Tiparul: „Tipografia Poporului”.

Numeri singuratici din Foaia Poporului

se află la următorii vânzători în orașele:

Abrud: Ioan Tengher	Dej: Mühlberg Jenő	Săsciori: Nicolae Răchițan
Alba-Iulia: Publius Murășan	Dobra: M. Hereșiu	Satnă nou: Emilia Bogdan
Arad: Librăria Klein Mór	Ghioroc: Augustin Butariu	Sebeșul săsesc: Librăria Erich Hutter
Băița: Ioan Belea	Hajnoskér: Librăria Szabó Karoly	Sibiiu: Librăria „Foaia Pop.” Trafica Barbu
Beiuș: Librăria „Doina”	Hateg: Nicolae Sbușchea	” Herm. Frank
Bistrița: F. Stolzenberg	Hunedoara: Nicolae Țințea	” Karl Engber
Blaj: Librăria Seminaria	Königsfeld-Brünn: Wilibald Sobol	” Luise Knop
Brad: Librăria „Minerva”	Lipova: Onuș Moldovan	” Laj. v. Nemeth
Brașov: „Brassoi Lapok”	Lucoj: Librăria Gh. Țăranu	Jahota
Brünn: Fried. Irrgang Brüder Witzek Arnold Borkovec Fany Endlicher	Orăștie: Weiss Dezső	I. Binder
Cluj: Petru Barițiu Grünfeld Jozsefné Jokai Tözsde Luday Tözsde	Oravița: Librăria I. E. Țăranu	Turda: Librăria Poporală
Deva: Libr. Schuller Albertné	Rădăuți: Samuel Harth	Vârșeț: „Amalia Kirchner
	Râșinari: Bucur Țincu	Viena: Comitetul de caritate al Capelei române pen- tru soldați rom. răniți, (le împarte gratis)
	Săliște: Dumitru B. Comșa	Ilie Radu, I Walfischg, 8 Trafica A. Locatelli VII Mariahilferst. 72
		Vințul de jos: Filiala „Ardeleana”

În toate aceste locuri se află „Foaia Poporului” în ziua primă
sau a doua după trimiterea din Sibiiu, după cum e depărtarea.

Foaia de Joia-Dumineca costă 10 bani, cea de Marția și Sâmbăta 8 bani

Cine ar dori se vândă foaia, sau ne poate recomanda vânzători
de în toate orașele și satele unde nu sunt, se binevoiască a scrie
la Adm. istrăția „Foaia Poporului”, de unde va primi condițiile.
Dela vânzarea de foi se poate avea un câștig destul de bun.

Spre orientarea noilor abonați.

Dupăcum am anunțat, numărul
de Sâmbăta, 2 Aprilie v. din „Foaia
Poporului” s'a trimis tuturor
abonaților foii noastre de Du-
mineca. Rugăm deci pe toți aceia,
cari doresc să aboneze foaia de
Marția și Sâmbăta, să binevoiască
a pune la postă cât mai curând pre-
țul abonamentului, ca astfel să le
putem trimite toate foile regulat și
pe mai departe. Numerele celelalte
se trimit numai abonaților, cum
și celorce vor trimite banii în
zilele proxime.

Pentru trimiterea abonamentu-
lui am adaus la foaia dela 2 Apr-
ilie v. mandate postale. Abonații
vechi sunt rugați a scrie lângă
numărul 15, care e tipărit pe
mandat, sus în colțul din stânga,
și numărul foii de pe adresa cu
care primesc acum gazeta. Prin
aceasta ne ușurează foarte mult
controlarea în cărți, fiindcă așa
dăm mai ușor de adresa lor cea
veche. Abonații cei noi sunt ru-
gați a scrie pe cuponul manda-
tului, că ei acum abonează întâi
foaia.

Cătră toți cetitorii noștri, in-
teligență și țărani dela sate, ne
adresăm cu rugarea, să bine-
voiască a lăți cât mai tare foaia
noastră în cercul cunoșcuților lor.

„Foaia Poporului” se poate
abona: cea de Dumineca singură,
ca și până acum, sau la olată
cu cea de Marția și Sâmbăta. (Fo-
ile de Marția și Sâmbăta nu se
pot însă abona decât numai amân-
două laolaltă). Prețul abona-
mentului este:

Foaia de Dumineca:

Pe un an K 5.40
Pe o jumătate de an 2.70

Foaia de Marția și Sâmbăta:

Pe un an 8—
Pe o jumătate de an 4—
Pe trei luni 2—
De acum până la Anul nou 6—

*

Cine dorește să cunoască
„Foaia Poporului”, să ne scrie
pe o simplă cartă postală, iar
noi îi vom trimite momentan un
număr de probă gratis din foaia
de Dumineca, Marția sau Sâmbă-
ta, dupăcum va dori.

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 5 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 70 bani.
Românic, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu

Foaie politică.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.
(Joia apare numărul de Dumineca.)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor. Nr. 12).

Un șir peis prima dată 14 bani, a două-ora
12 bani, a treia-ora 10 bani.

Sinodul Arhidiecezan.

Avem o zi mohorâtă de primăvară. Deputații se adună încet la slujba dumnezeiască, ce aduce asupra lor suflarea nevăzută a Duhului Sfânt. Nici o emoție nu le atinge sufletul. Vezi, parecă, în aceste clipe de sbucium oglindindu-se pe fața fiecăruia seriozitatea profundă a vremilor, prin cari trecem.

După terminarea sfinteii liturgii o deputație alcătuită din cei mai de seamă deputați ai sinodului conduc pe venerabilul vicar al văduvitei arhidieceze la scaunul prezidențial. Pășind maiestos, cu gândul la opera marelui său învățător, care a ajuns o amintire din trecut, arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu deschide această sesiune a sinodului arhidiecezan. Cuvântul său clar și sonor, simplu și plin de înțesuri adânci pătrunde în inima acelor, pe cari i-a luminat puterea Duhului Sfânt. După aceasta cuvântare de deschidere, primită cu aprobări generale, s'au ales comisiile sinodului, s'au împărțit actele și agendele, s'a stabilit, că Marți, la orele 9 se ține cea dintâi ședință meritorică.

Cuvântarea de deschidere e următoarea:

Hristos a inciat!

Prea Stimaților Domni Deputați!

În cuvântarea, cu care am onoarea a deschide sesiunea Sinodului arhidiecezan din acest an, mi-se impune trista datorință a notifica la locul întâi trecerea la cele eterne a vrednicului nostru Arhiepiscop și Mitropolit *Ioan Meșianu*, întâmplată în ziua de 21 Ianuarie a. c. Biserica din mitropolia noastră și îndeosebi preoțimea și credincioșii noștri din Arhidieceză prin acest eveniment fiind dureros atinși, au îmbrăcat haină de doliu și jelesc cu multă întristare, pentru că au pierdut pe preabunul său părinte sufletesc, pe înțeleptul, neobositul cap și conducător al bisericeii, care cu distinsele sale calități sufletești a cărmuit biserica ca episcop și apoi ca

Mitropolit într'un șir frumos de ani, precum la puțini arhieriei le este orânduit dela Dumnezeu.

Mitropolitul *Ioan Meșianu*, prin spiritul său de inițiativă, prin stăruința de fier și laboriozitate admirabilă, a creat pentru biserică mai multe instituții de mare folos în propășirea culturală a poporului român ortodox.

El a ridicat prin puterea cuvântului simțul bisericesc și religios, dând exemplu viu și cu fapta despre aceste virtuți creștinești. Iară față de factorii din afară a știut cu înțelepciune și tact, să țină cumpăna moderațiunii, după cum au pretins interesele bisericești.

Mitropolitul *Ioan Meșianu* și-a asigurat un nume nemuritor și istoria bisericeii noastre va înregistra cu laudă numele lui. Vă rog dară, ca și din parte-ne, cari am fost martori ai faptelor și nizuințelor nobile ale adormitului în Domnul, să onorăm memoria lui prin ridicare zicând: „în veci pomenirea lui”.

În îngrijorarea ce cuprînde sufletele noastre pentru soarta bisericeii, să ne punem nădejdea în Dumnezeu, mulțumindu-i mai întâi, căci în trecut a apărut și scutit biserica noastră, dăruindu-i buni și distinși conducători, apoi rugându-l, ca și în viitor să o ferească de tot răul, spre mărirea numelui Lui și spre binele și fericirea credincioșilor. Să sperăm, că factorul chemat după statutul organic, congresul nostru național-bisericesc, luminat de Duhul Sfânt, va pași cu trezvie și sfințenie la îndeplinirea celui mai însemnat act în constituția bisericeii noastre, care este alegerea Arhiepiscopului-Mitropolit, ca astfel biserica noastră să iasă din starea excepțională de astăzi și să ajungă în cel mai scurt timp în stare normală, având pe Arhiepiscopul și Mitropolitul său în frunte la conducere.

În ce privește lucrările, cu care Venerabilul sinod va avea a se ocupa

și a le rezolvi în sesiunea actuală, acelea se vor cunoaște din rapoartele generale și speciale ale Consistorului arhidiecezan, din aceste rapoarte se va vedea, că pe lângă toate împrejurările grele, în cari trăim astăzi, activitatea bisericească în Arhidieceză a decurs în mod normal cu escepțiunea cauzei școlare, care a suferit din cauza războiului, fiind chemați un număr însemnat de învățători pe câmpul de luptă, pentru a-și împlini datorința către tron și patrie.

Între obiectele ce se aștern cu raport special, țin a face amintire deosebită despre colecta pentru înființarea unui Orfelinat de copii orfani rămași după cei căzuți în războiul mondial. Rezultatul surprinzător de favorabil, la care am ajuns în timpul relativ scurt dela deschiderea colectei, ne încredințează, că ideea acestei instituțiuni culturale filantropice s'a dat la timp oportun; de aceea a și fost îmbrățișat în toate părțile cu inimă caldă.

Timpurile grele de astăzi și mai ales starea excepțională a bisericeii noastre, lipsită de capul și conducătorul ei aduce cu sine, că dacă în timpuri normale P. O. Domni deputați sinodali au fost totdeauna la înălțimea misiunii lor, cu atât mai vărtos astăzi se vor nizuia a contribui cu cunoștințele lor, cu toată sinceritatea și obiectivitatea la pertractarea și regularea cât mai fericită a agendelor sinodale.

Cu nădejdea în Dumnezeu, că ne va lumina și ne va ajuta în gândurile noastre bune, declar ședința de astăzi și cu ea sesiunea sinodală din acest an de deschisă.

Singura chestiune, care ar fi dat prilej la discuții neplăcute, ar fi fost în ședința dintâiu alegerea unui substitut de prezident, în cazul, că I. P. C. Sa Arhimandritul Pușcariu nu ar fi putut conduce într'una sinodul, din cauză de boală. Printr'o înțelegere cuminte s'a înlăturat însă discuția și rezolvirea acestei chestiuni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din România.

Darul regelui România pentru săraci.

M. S. Regele Ferdinand a adresat d-lui Ion C. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, următoarea scrisoare:

Scumpul Meu Președinte al Consiliului.

In aceste vremuri deosebit de grele, gândul Meu se îndreaptă și către acei cari sufăr de marea scumpire a traiului, fără a putea fi îndestulători înlesniți [de budgetul Statului, astăzi prea împovorat.

In dorința de a contribui la alinarea acestor suferințe, la care sunt sigur că nimeni dintre cei avuți nu va rămânea nepăsător, am hotărât a dărui suma de lei 1,250.000 spre a se împărți celor mai crud loviți și mai ales populațiunii orașelor țării — cea mai atinsă prin scumpetea mereu crescândă a chiriilor și a celor mai neapărate lucruri trebuincioase traiului — și care cred că merită ajutorarea noastră pe o scară mai întinsă.

V-ași fi foarte recunoscător, scumpul Meu președinte al consiliului, să-Mi dați părerea domniei-Voastre asupra modului ce vi se pare mai nimerit pentru ca acest ajutor să ușureze într'adevăr soarta celor obidiți și mai vrednici de compătimirea noastră.

Regina și copii noștrii vor simți o mare mulțumire sufletească de a se asocia și Ei la această faptă de ajutorare reciprocă luând parte la împărțirea ajutoarelor.

Cu acest prilej vă reînnoiesc, scumpul Meu președinte al consiliului, încredințarea sincerei și statornicei Mele afecțiuni.

Ferdinand.

București, Aprilie 1916.

Inchiderea sesiunii parlamentare

Cetim în ziarul guvernamental „Vitorul“:

Dacă sesiunile istorice își măsoară importanța după extinderea elocvenții desfășurate dela înălțimea tribunei parlamentare sesiunea închisă acum nu va putea fi socotită între cele mai importante din istoria parlamentarismului român.

Dar dacă e vorba de o operă pozitivă realizată, de atitudinea față de cel mai mare eveniment din istoria contemporană a omenirii, sesiunea închisă acum este dintre acele cari vor însemna odată în istoria noastră politică.

Opera realizată în această sesiune poate fi rezumată în menținerea unei cât mai apropiată de cea normală a vieții noastre interne și în veghierea atentă asupra desfășurării evenimentelor din afară, pentru ca, cu încredere în distinele neamului nostru, să fim gata în orice moment să luăm apărarea marilor noastre interese. Pentru aceasta nici o jertfă nu a fost cruțată ca să se intensifice puterile noastre până la limita lor superioară, chezășia cea mai sigură a încrederei de care avem nevoie.

Legile financiare și economice cari au fost făcute în această sesiune, au dat Statului și populațiunii noastre mijloace ca să înfrunte criza generală prin care trecem și au contribuit la menținerea aceluși calm și aceleși încredere, fără de care nimic termenic nu se poate nici nădăjdui, nici înfăptui.

Printr'o înțeleaptă regulamentare a comerțului nostru extern, am fost puși în măsură să valorificăm bogățiile noastre, să satisfacem o parte din nevoile importului nostru, în cele mai grele împrejurări economice

și politice în care s'a găsit vreodată colțul sudestic al Europei.

Prin înfăptuiri pozitive, cât și prin rezistența tot atât de utilă, sesiunea care s'a închis s'a adaptat marilor cerințe istorice ale momentelor de acum.

Opoziția nu mai poate influența hotărârile guvernului Brătianu.

Sub titlul „E prea târziu“ directorul „Adevărului“ d. Const. Mille, publică în acest ziar un articol prim în care și manifestă amărăciunea și decepțiunea lui față de șovăirile și svârcolirile opoziției războinice, din care face și dânsul parte. Iată ce spune d. Mille:

La spartul târgului, când Camerele se închideau, opoziția s'a deșteptat din somn și a văzut că atingerea prea de aproape cu guvernul este compromițător, și s'a retras din diferite comisiuni, în care fusese pusă. Opoziția nu avea ce să caute în aceste comisiuni, căci trebuie să-și dea seamă, că aceste numiri erau făcute, pentru a o face solidară cu actele guvernului. Dar acum este prea târziu pentru a se lua de gât guvernul în chestia externă. Țara nu mai crede capabilă opoziția să influențeze asupra unor stări a lucrurilor. N'o crede în stare, să determine guvernul să facă altfel de cum vrea. Opoziția a procedat prea subțire; de atâtea ori a făcut mișcări, apoi s'a oprit. La deschiderea parlamentului, opoziția a luat o atitudine războinică și față de rege și față de guvern. Dar a doua zi, deziluzie. A reînceput mersul normal al lucrurilor.

Pentru ce s'a făcut manifestarea dela Camera, dacă nu era să fie urmată de alte manifestări. Azi opoziția se manifestează retrăgând guvernului încrederea. Dar opoziția nu mai poate înrăuri atitudinea guvernului. E iarăși o manifestare zadarnică, o svîrcolire de muribund, și atâta tot.

DEPEȘI

Germania și România

București.— D. Hagi Teodorache, președintele Camerei de comerț din București se exprime astfel în ziarul „Naționalul“ asupra acordului României încheiat cu Germania:

— România a trebuit să realizeze acest acord comercial, deoarece industria nedezvoltată a României nu poate să prevadă țara cu toate articolele necesară. Din cauza aceea s'a produs scumpetea cea mare. In Germania putem afla tot ce ne trebuie și asta pe drumul cel mai scurt. In schimb dăm cereale, lemne, petrol, tot produse de care dispunem cu prisosință. In asemenea împrejurări a fost firesc, că am încheiat convenția cu Germania.

La întrebarea, dacă această convenție are și tendință politică, d. Hagi Teodorache a răspuns!

— In chestiile diplomatice nu sunt inițiat, dar după părerea mea personală, pot afirma că acest acord are numai caracter comercial.

Grecia nu lasă să treacă trupe sârbești.

Berlin. — Ziarele de aci anunță din Atena:

Speranța de a se aplana conflictul între Ententa și Grecia prin concesii reciproce s'a dovedit a fi neîntemeiate. Guvernul grec se arată absolut hotărât să respingă și noile propuneri ale Ententei, anume

ca trupele sârbești din Corfu să nu fie transportate prin Pireu și Atena, ci printr'o localitate la nord de golful de Corint, dela Itea, de jos până la Brales sau dela altă stație a liniei ferate Atena Larissa, și apoi cu trenul spre Catherini.

Bmbasadorul sârb a stăruit foarte mult la prim-ministrul Sculludis, ce cererile Ententei în chestia transportului trupelor sârbești să fie satisfăcute, referindu-se la amicitia sârbo-greacă și la principiile de umanitate.

Prim ministrul grec, Sculudis, a declarat că refuzul lui e categoric. Ambasadorul francez prezentându-se în audiența la regele Constantin, a spus că Ententa stăruie în cererea ei de a se permite trecerea trupelor sârbești prin Grecia. Marți a fost ambasadorul rus, Mercuri cel italian la Sculudis pentru a sprijini cererea sârbo-franco-engleză. Dar și acestora prim ministrului grec a răspuns că o trecere a trupelor sârbești prin Grecia e cu neputință.

Ziarele guvernamentale grecești afirmă că Ententa prin trecerea trupelor sârbești prin Grecia, au intenția să provoace tulburări interne în Grecia, și să ocupe importante porturi grecești.

— „Frankfurter Zeitung“ află din Atena, că prim ministrul grec Scudulie ar fi amenințat să arunce toate liniile ferate grecești în aer, în cazul când Ententa va stăruie ce trupele sârbești să treacă prin Grecia.

Revoluția din Irlandă.

Răscoala Irlandezilor preocupă și acum guvernul englez. In Dublin se luptă la 120.000 de răsculați împotriva guvernului. Toți răsculații au arme și sunt bine instruiți, așa înât Englezii trebuie să trimită trupe regulate împotriva lor. După telegramele cele mai noi răscoala s'a întins în mai multe părți și ciocnirile sângeroase n'au încetat încă. Generalul Maxwell cu numeroase trupe a plecat în Irlanda, ca să se potolească revoluția.

Episcopul din Kesington a spus în predica ținută în Vinerea mare, că Anglia a stat în August 1914 înaintea eruperii unui războiu civil, și numai izbucnirea războiului mondial a delăturat această primejdie, căci ura de clase ajunsese atunci punctul de culminare amenințând viața națională britanică.

Geneva. — Ziarele franceze anunță din Londra:

Cu toate că trupele guvernului au reușit să fie stăpâne pe situație la Dublin, totuși e fapt că rebelii țin ocupate încă garile, centrul orașului, străzile principale și dispun de poziții puternice. — E de așteptat încă lupte foarte sângeroase la Dublin.

După o știre a ziarului „Nouliste din Londra, situația din Irlanda e încă foarte gravă.

In jur de Dublin în localitățile Lusk-Swords, Ardee și Louth au izbucnit grave turburări.

Berlin. — Ziarul „Kölnische Zeitung“ anunță: Ediția pariziană al ziarului „New York Herald“ află că lordul Kitchener a fost numit vicerege al Irlandei cu puteri discreționare.

Armata engleză din Kut-el-Amara s'a predat.

Budapesta. — Armata engleză încunjurată la Kut-el-Amara a fost silită a se preda așezătorilor viteji turci. Numărul prizonierilor e mai mare de 13.000.

Prin aceeaa truda engleză trimisă spre Bagdad, încă în Decembrie, anul trecut:

BCU Cluj / Central University Library Cluj.

trebuie să se predeie. Înainte de a face aceasta generalul englez Townsend, a oferit Turcilor un milion de fonți sterlige, dacă îi lasă să se retragă nevătămați, ceea ce, bine înțeles Turcii au respins de ale îngădui.

Conflictul germano-american.

Haga. — Lipsa de știri despre criza germano-americană e taimăciță în diferite chișuri. Unii văd în aceasta motive de liniștire, pe când alții cred, că tocmai lipsa unnr încercări dovedește, că deastădată Wilson și-a spus ultimul cuvânt.

Frankfurt. — »Frankfurter Zeitung« anunță din New-York: Deputatul Mann conducătorul opoziției în camera reprezentanților, a ținut un nou discurs în contra războiului și a ruperii relațiilor diplomatice germano americane. Camera l'a aplaudat.

Correspondentul vienez al ziarului »Pester Lloyd« este informat că plecarea ambadorului american Gerard în cartietul general american este considerată ca un simptom, că atât în America ca și în Germania se depun silințe pentru a găsi o eșire din situația caritică provocată de nota americană.

O telegramă din Berlin comunică, că secretarul de stat la departamentul marinei von Capelle, a plecat în cartierul general german pentru a face raport Impăratului Wilhelm despre chestiunile dela ordinea zilei.

»Berliner Tageblatt« află că răspunsul Germaniei la nota americană a fost fixată în trăsături generale. Prin urmare se crede, că răspunsul Germaniei se va putea prezenta la Washington în primele zile ale săptămânii viitoare.

Țări vrednice.

— Olanda —

În zilele noastre răsvrătite cetim multe știri despre Olanda și despre pregătirile ei de războiu. Am cetit nenumărate știri despre ocuparea Belgiei din partea Germanilor. Cetim despre Danemarca. Despre țările scandinave: Suedia și Norvegia, Despre Finlanda. Și despre altele.

Dacă războiul crâncen de azi are o miie de părți rele, poate avea și 99 de părți bune. O parte folositoare poate fi faptul, că oamenii noștri învața a cunoște țări și popoare. Oamenii scoși din toate vâgăunile munților dela noi cutreeră azi văile și munții Serbiei, Bosniei, Herzegovinei, Muntelui negru, Albaniei mai strașnic decât toți turiștii vremilor de pace. Cutreeră plaiurile Bucovinei, Galiției, Poloniei, Cutreera litoralul Adriaticei, Istria, Carintia, Triolul și toate provinciile austriace până în Bohemia și Moravia. Ajung pe la Den, patria Cazacilor. Ajung în colțuri depărtate ale Rusiei europene. Ajung în Asia, până la Turkestan și Siberia de răsărit.

Pe timpuri de pace, cui i-ar fi venit în minte să străbată în lung și în lat atâta lume?

Războiul lărgeste deci cunoștințele geografice. Țăranul nostru își plânge năcazul din Iaroslau și Oslăvița, ca și dela Doberdo și Tolmina, ca și din spitalul siberian, unde are mare noroc cu „doftorița de muscan“, care »la toți le zice pan«.

Nu e dar nepotrivit să vorbim de țări culte, cari deocamdată nu stau în războiu (țări neutrale) și de unele țări cari au fost îmbrăncite în învălmășeală.

Olanda.

E țărișoară mică în Marea Nordului, Germania și Belgia. Abia are o întindere de 33.000 km. pătrați, adecă mai mică decât Croația și Slavonia mai mică decât Transilvania. Dar are colonii în întindere de peste 2 milioane kilometri pătrați.

Pământul țărișoarei e șes. În parte, zace mai jos decât suprafața mării. Ar putea fi deci acoperit de lapă, dacă Olandezii nu s-ar fi apărat cu diguri uriașe (iezituri din pământ, piatră și beton) la marginea mării. Dar cu puțină osteneală, prin ieziturile aceste se pot deschide anumite porțițe: apa năvăiește înlăuntru și o bună parte din țară ajunge sub apă. Iată un mijloc de apărare la care cugetau și cugetă Olandezii, dacă ceva dușmani le-ar încălca țărișoara, li vor năpădi cu apa Mării Nordului.

Peste tot Olanda este o țară, unde nu vei afla nici un petec de dământ, care să nu fie lucrat și prelucrat de mâna și hărnicia omului. Regulate sunt fluviile, râurile, văile și pâraele. Legate sunt prin numeroase canale foarte dese. Navigația (corăbieritul) pe fluviile Scheldă, Maas și Renul cu cele trei brațe, apoi pe canale pe lacul Zuider și de toate mările pământului — e foarte dezvoltată. Pământul nu e tocmai roditor, dar e bine lucrat. Produce săcară, păstălose, in, sfeclă și tăbac. Dar din capul locului legume și flori.

Intreagă Olanda e grădini și flori, Păduri și lemne nu prea are. Dar cultura vitelor și lăptăriile sunt înfloritoare. Vacile olandeze sunt cunoscute pretutindeni. Tot astfel găinile olandeze. Apoi cazul de Alkmaar și Edam. Intinsele câmpii cu flori sunt prielnice albinăritului, care se cultivă pretutindeni.

Cu toate că țărișoara e numai cu ceva mai mare decât a cincii parte din teritoriul României, totuș numărul locuitorilor Olandei e aproape cât al României. În număr rotund 7 milioane de suflete. De aici putem vedea hărnicia și deșteptăciunea Olandezului față de a țărănimii oropsite din România. Poporul olandez e bine crescut prin școala, stăruitor, muncitor, crușător, de curățenia proverbială. Cât de îndărăpt e poporul românesc. Olanda e țară de agricultură rațională, de fabrici și ateliere, de drumuri de fer și navigație, de hărnicie și negoț. Cât de îndărăpt a rămas România cu agricultura-i din moși-strămoși, cu industria nedezvoltată, cu negoțu-i neînsemnat și acaparată în mare parte de strecini! De aici ne putem expiica faptul că în mica Olandă pot trăi bine și mulțămii tot atâția locuitori ca pe pământul cel bun și de cincii-ori așa de mare al României.

Sunt renumite orașele olandeze: Amsterdam, capitala țării, numită și Veneția nordului, se află la marginea lacului Zuider. Aici sunt cele dintâi ateliere pentru lustruirea diamantelor. Haga e cunoscut din multe congrese de pace, ce s'au ținut aici. Haarlem, cu grădinărie minunată. Rotterdam, cu negoț întins spre toate părțile lumii. Seida și Utrecht cu universități vestite.

Răzcolul a cuprins multe țări și poate va mai euprinde. Ar fi păcat să fie cuprinsă și Olanda, să fie încălcate minunatele ei grădini, să fie distruse otașele ei, să fie murdărită curățenia ei. Adevărat, că ea nu iubeste pe Germani, nici pe Englezi, ci mai degrabă pe Francezi. Dar până acuma și-a păstrat liniștea, cu arma la picior, strâmtorată între ciocan și nicovală (Germania și

Anglia). Poate mai bine o nimeria dacă dela începutul războiului încheia alianță cu celelalte țări neutrale: Suedia, Norvegia, Spania, Grecia, România, Elveția etc. Astăzi nu ar fi așa de îngrijorată. Ba, poate nu am avea nici războiu. S'ar fi încheiat pacea o mult.

Gavril Todica.

Alegerea de Mitropolit.

Ziarul »Budapesti Hirlap«, organul guvernului din Budapesta, în numărul său din 30 Aprilie st. n. publică un articol mai lung datat din Arad, în care se nizește să dea o orientare istorică cetitorilor săi asupra chestiunii dela ordinea zilei, care interesează biserica ortodoxă, adecă alegerea de mitropolit.

»Dupăce se va sfârși războiul«, zice »Budapesti Hirlap«, »trebuie fără îndoială să se stabilească o armonie sufletească, între poporul român și maghiar. Războiul mondial a schimbat în mod radical multe lucruri. A dovedit limpede, că s'au înșelat aceia, cari au atribuit epitațiile unor ultraiști fără de conștiință, adecă părții sentimentelor a sufletului poporului românesc, pe când de altă parte e sigur, că și în politica națională a Românilo se vor produce însemnate schimbări. În aceste împrejurări, când viitorul impune probleme nouă, prezintă o îndoită importanță faptul, că în scaunul mitropolitan trebuie să ajungă o astfel de persoană, care va fi în stare să ducă rol conducător în viața politică a poporului românesc și s'o îndrumeze așa cum trebuie.

Viitorul mitropolit trebuie să aibă toate acele însușiri, cari să poată trezi în cercurile politice ungurești și în opinia publică maghiară deplină încredere. Aceasta trebuie să se facă atât în interesul ungarimeii cât și al Românilor, deoarece dacă s'ar așeza acum în scaunul mitropolitan o persoană fără conneutrală, a cărui viață din punct de vedere politică. Prezinta o cartă bianca, am fi espuși nin nou ca alți oameni fără răspundere, să ia conducerea, și faptul acesta ar produce din nou neîncredere și resentiment.

E bine că cunoaștem intențiile guvernului, al căror exponent este azi organul, iar mâne, ciue știe, poate omul său!

Informațiuni

Sibiu, 21 Maiu n.

Sărbătoarea muncii.

Trist și serios s'au avântat în slavă zorii zilei de 'ntâi Maiu. Cântecel fanfarelor, cari treziau odinioară ochii plini de somn și lăncezi ai palidelor doamne în molatece budoare, au amuțit de mult. Ca o chemare profundă spre alte nizuinți, spre alte ideale, în zorile pline de sânge mușește tunul. Și-aselora ce odinioară le sunau în urechi amețitoarele cuvinte de vraje ale unor delicii străine și necunoscute, vremurile sobre și de oțel, le spun:

„I-aud parcă prin noapte cum pe sub geam
imi trec,
Aud cum trec prin ploaie cu pasul stins și sec
Văd mâmile lor negre, văd bluzele lor rupte
Și 'nțeleg durerea.
Durerea uriașă a astor mgte lupte..

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj / Central University Library Cluj